

กฎหมายลักษณะหนี้ ปีการศึกษา 2564

ศาสตราจารย์ ดร.ดาราทพร ธีระวัฒน์
29 พฤษภาคม 2564

พิมพ์ครั้งที่ 2

กฎหมายหนี้ : หลักทั่วไป

ศ.ดร.ดารافر ธีระวัฒน์

จัดพิมพ์โดย
สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

หัวข้อการบรรยาย หลักการสำคัญของกฎหมายหนี้

กฎหมายลักษณะหนี้ บรรพ 2

ลักษณะ 1 มาตรา 194 – 353 : หลักทั่วไป

= หลักกฎหมายเกี่ยวกับ**ผลแห่งหนี้**

มูลหนี้ (มูลแห่งหนี้)

นิติกรรม สัญญา

เอกเทศสัญญา

สัญญาที่ไม่มีชื่อ

- ละเมิด

- จัดการงานนอกสั่ง

- ลากมิควรรได้

- กฎหมาย

หนี้ (ผลแห่งหนี้)

ผลของหนี้ คือ ความผูกพันระหว่างบุคคล

เจ้าหนี้

กับ

ลูกหนี้

สิทธิ

หน้าที่ ความรับผิดชอบ

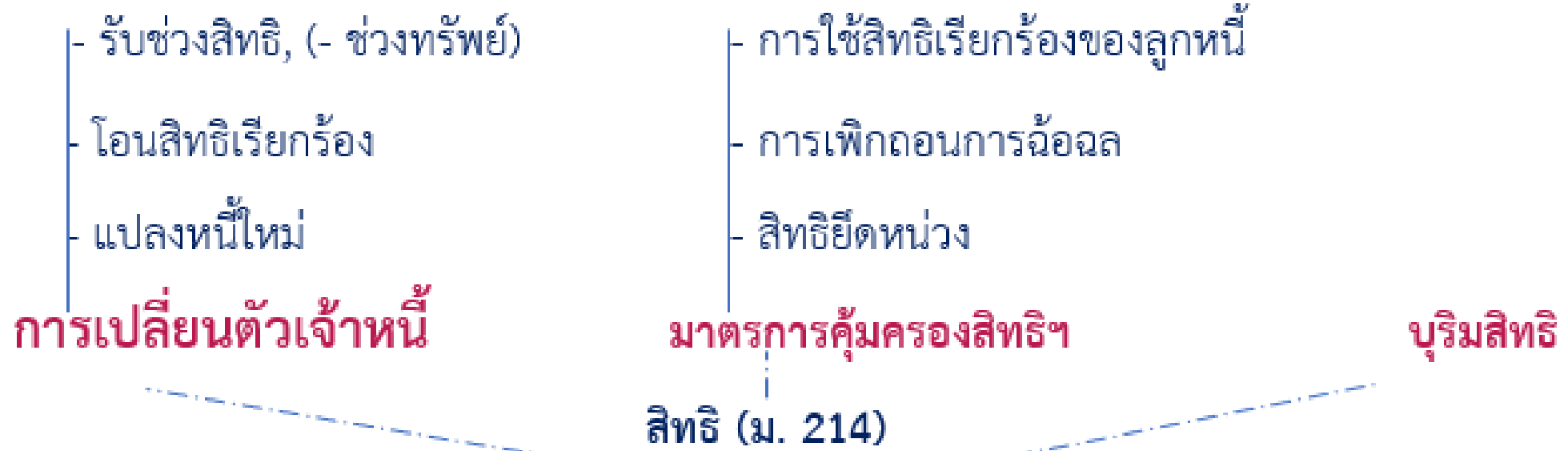
การชำระหนี้

องค์ประกอบสำคัญแห่งหนึ่ง

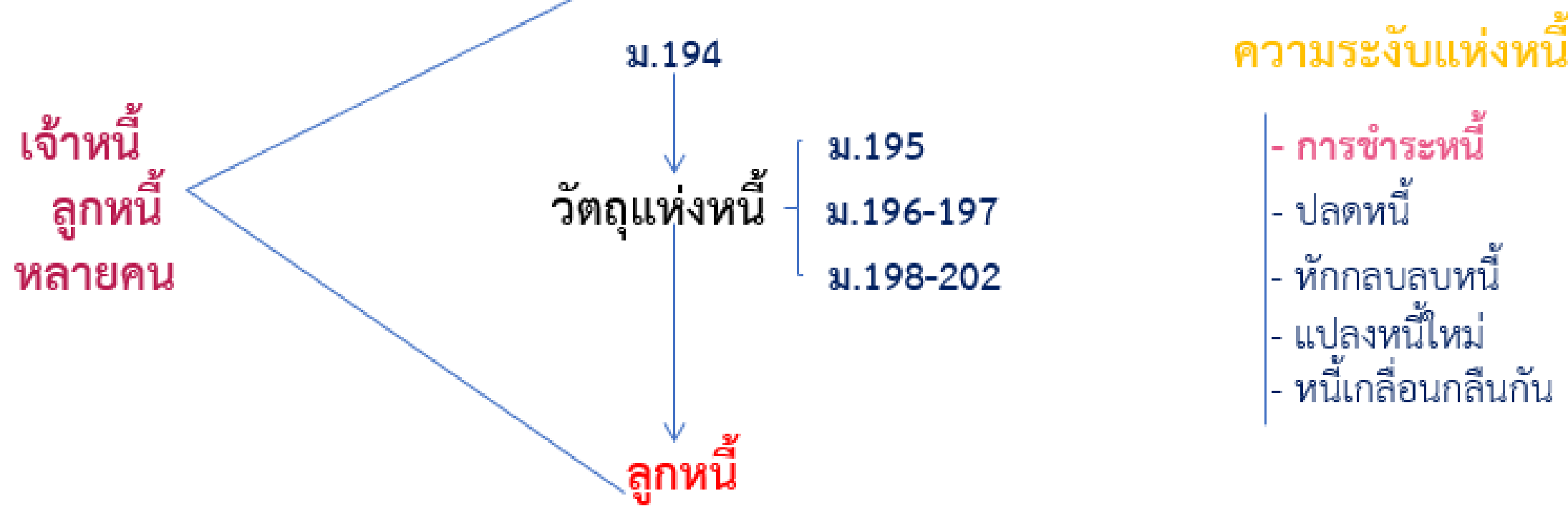
1. เจ้าหนี้ - สิทธิ
2. ลูกหนี้ - หน้าที่ ความรับผิดชอบ
3. วัตถุประสงค์แห่งหนี้ - การชำระหนี้

แผนภูมิ

ความสัมพันธ์ของหลักต่าง ๆ

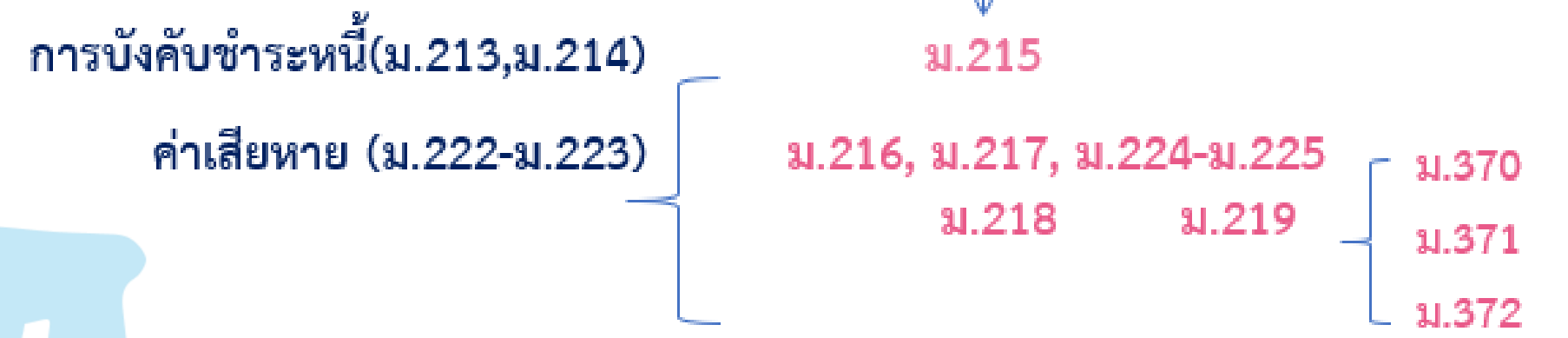

เจ้าหนี้ (เจ้าหนี้ผิดนัด ม.207- ม.212)

- ความระงับแห่งหนี้**
- การชำระหนี้
 - ปลดหนี้
 - หักกลบบลหนี้
 - แปลงหนี้ใหม่
 - หนี้เคลื่อนกลิ้งกัน

หน้าที่ชำระหนี้ ม.203 (กำหนดเวลาชำระหนี้)
ความรับผิด (ลูกหนี้ผิดนัด ม.204, ม.206, ม.205)

ลักษณะสิทธิทางหนี้ (obligatory right)

- สิทธิเรียกร้อง (claim) ม.194
- บุคคลสิทธิ (personal right) : อายุความ
- สิทธิที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน (property right)
 - ม.214 การบังคับชำระหนี้ (ฎ.4820/2545)
 - ม.314 การชำระหนี้โดยบุคคลภายนอก
 - ม.306 การโอนสิทธิเรียกร้อง

ข้อพิจารณา *ทรัพย์สิน (property) ม.138 ? (ฎ.2095/2524)*

ความแตกต่างระหว่างสิทธิทางหนี้และทรัพย์สิน

(obligatory right : real right)

1. วัตถุประสงค์สิทธิ
2. บุคคลผู้มีหน้าที่
3. การบังคับตามสิทธิ
4. ผลบังคับตามสิทธิ
5. การควบคุมของกฎหมาย
6. อายุความ

ลักษณะความผูกพันของลูกหนี้

มี 2 ลักษณะคือ

1. หน้าที่ = ความผูกพันต่อตัวลูกหนี้
(ม.194, ม.208 ว.1)
2. ความรับผิดชอบ = ความผูกพันต่อกองทรัพย์สิน
ของลูกหนี้ (ม.213 - ม.214)

ประโยชน์ของการพิจารณาถึงความผูกพันของลูกหนี้

เพื่อความเข้าใจหลักการในกฎหมาย เช่น

- หลักกรณีบุคคลภายนอกชำระหนี้ของลูกหนี้ได้ (ม.194 , ม.314)
- สภาพของหนี้ที่ขาดอายุความ (ม.193/10, ม.193/28)
- การรับสภาพหนี้, การรับสภาพความรับผิด (ม.193/14, ม.193/35)
- ขอบเขตของข้อสัญญายกเว้นหรือจำกัดความรับผิด (ม.373)
- หลักความรับผิดของผู้ค้ำประกัน หรือ
ผู้จำหน่ายหรือผู้จ้างงที่เป็นบุคคลภายนอก (ม.681 วรรค3)

ความแตกต่างระหว่าง

หนังสือสัญญา กับ หนังสือละเมิด

1. ขอบเขตความรับผิดชอบ
2. ความสามารถ
3. สิทธิของเจ้าหนี้
4. การผิดนัด
5. ค่าเสียหายที่ต้องรับผิดชอบ
6. หน้าที่นำสืบ
7. อายุความ